

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXXI

ЛИСТОПАД — 1981 — NOVEMBER

Ч. 305

Учасники та команда XV-ГО табору вихідників юного ОДУМ-у 1981 р.

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Norwell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandana Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

Австралія:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Криволап, В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association ODUM.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.
President: V. PEDEENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного прим.рника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові зображені відповідно до країни купони (International Reply Coupons) на суму 20 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за союзою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — С. Кузьменко, Л. Костенко, В. Ч.-ко. Редакційна з листопада 1951 р., В. Бендер — ОДУМ зблизька. В. Мороз — Втікачі... Заява — П. і З. Григоренко. Д. Пошиваник — Козацький дуб. Привіт голови ЦК ОДУМ-у. А. Лисий — Митр. В. Липківський. О. Багнієська — Думки в 31-шу річницю ОДУМ-у. о. С. Біляк — До 60-ої річниці. І. Яремко — "Ми просто йшли...". Ф. Ревенко — Відзначення 150-ліття м. Гощен. Ол. Пошиваник — Дальша розбудова оселі "Україна". В. Корець — Курс гри на бандурі. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

Світлана КУЗЬМЕНКО

Л И С Т

Засушену волошку у листі
Прислала братові сестра із України.
Судилося квітці вдруге розцвісти
На чужині привітом з батьківщини.

Зросла, як він, із рідної землі,
Під рідним сонцем, рідними вітрами...
О, скільки треба написати слів,
Щоб донести ввесь зміст її листами.

А ще й про руку в широті святу,
Ту, що зірвала квітку в житнім полі...
На чужині волошкою цвітуть
Дві різні, рідні, нероздільні долі.

Предивні дороги пливли наді мною —
Осяні сяйвом...

I знала чуттям я, що всі ці дороги
Стреміли до суті, до справжнього Бога —
Пливли, і пливли...

На Божого світу безкрайі паліtri,
Над віттям дерев, на ледь війному вітрі
Так чітко-пречітко побачила я:
Спокійна душа пропливала Твоя.

В О Г Н І

Я люблю доїджати до міста,
Поки ніч не розкидала снів.
Коли місто назустріч іскриться
Тисячами осяйних вогнів.

В кожнім світлі я бачу змагання
У потоці чийогось буття;
Вічну мрію, надію, чекання...
Життя.

1976

МОЛОДІСТЬ

З поля чути брязкіт збрui, стук копит.
В полі кінь назустріч вітрові біжить.
I тримає поводи міцна рука
Сяйноокого палкого козака.

Під конем земля, здригаючись горить.
На землі карбус вершинк свою мить.
Пролетів неначе вихор, мов у сні,
I розтанув у блакитній далині.

Світлана Кузьменко

БЕЗСМЕРТЯ

Не вірю я, що всі ми проминальні.
Насправді проминальний тільки час,
Бо кожний з нас у вічному єднанні
З усім життям, що лине біля нас.

До чого доторкалась наша думка.
Руки і серця людського тепло.
Не може бути справжньої розлуки
Ні з кимсь, ні з чимсь — що вже колись було.

У ВІКНО...

У вікно легенько осінь
Стукає мені.
Вже її холодна просинь
В неба далині.

Літа усміхи прощальні
В сонці я ловлю.
Злотньо-сині літа тіні
Я у ній люблю.

Йди до мене, люба госте,
Двері відчиню
У мою кімнату просту.
Ти моєму дню

Принеси свою погоду,
Без вітрів, дощу...
Всю твою хорошу вроду
В хату я пущу.

1967

**

Як швидко, швидко, все повз нас пройшло:
 Зелений сміх і усміхи рум'яні.
 Невже це ми від mrій бували п'яні?
 Невже насправді все оце було?

I ріже серце біль, мов гострий ніж —
 Як наша доля в очі нам сміється:
 Що все в житті кінчаетсяскоріш,
 Скоріше набагато, ніж здається.

**

Кожний день

я до тебе пишу по листу
 У думках:
 що в нас трапилось вдома.
 Тільки я їх
 ніколи тобі не пришлю,
 Бо адреса твоя
 невідома.
 Але де б ти не був —
 ти і так біля нас.

I без них
 усе бачиш і знаєш,
 Як і всі ті,
 які відійшли поза час,
 Що на кожного з нас
 десь чекає.

Кожний день
 я до тебе пишу по листу:
 Як усе...
 що в нас трапилось вдома.
 Тільки я їх
 ніколи тобі не пошлю,
 Бож
 адреса твоя невідома.

ТОРИК ТИ ДВІ БЕРІЗКИ ПОСАДИВ

Торік Ти дві березки посадив —
 У нас під вікнами. I ось вони весною
 Розлистились. Ти гомониш зі мною
 В їх шелесті в відчинене вікно.

Стає близьким — все, що було давно.
 Шуміть, шуміть берізки білокорі.
 Галузьтесь. Ростіть, ростіть угору.
 Торік Ти дві березки посадив.

КВІТНЕ ДЕНЬ

Квітне день блакитноокий,
 Що змінив, як перше, ніч.
 Небо синє і високе.
 Світ і вічність — віч-на-віч.

Ні, нічого не зникає,
 Як і людський серця стук.
 На траві в садку гуляє
 Білоочубий твій онук.

СВІТЛОСМУЖЕЧКА

я. 3.

Коли долі-недолі удар
 Відштурне до найнижчих низин.
 Світлосмужечка з темені хмар
 Піднімає людей із колін.

У невпинній з життям боротьби,
 Як і перше, я чую чийсь голос:
 Варто жити лиш тільки тоді, —
 Як живеться для когось.

Не для гасел і пішних ідей,
 Не для слави, що блисне і згине.
 А для рідних і любих людей,
 Для добра Батьківщини.

1980

БІЛИЙ ТАНЕЦЬ

Закрутила світом віхола —
 Білий танець завела.
 У своїм шаленім вихорі
 Дула, вила і гула.

Дерева від снігу щуляться,
 Хилять плечі до землі.
 А з сніжинками на вулиці
 Хтось крутивсь у білій млі.

I комусь було так весело
 I чудним здавався світ.
 Танцювали з ним принесені
 Всі його сімнадцять літ.

1971

**

Галі і Миронові

Ходить лісом осінь.
 Злотний одяг носить
 Для беріз і кленів,
 Для дубів зелених.

Розстеляє листя
 В килими барвисті
 На стежки-дороги,
 Кожному під ноги.

Міниться і грає
 Золотим промінням
 Подарунок осені —
 Кольори осінні.

Із збірки "Вічний проростень", 1981

З ВІРОЮ В НАШУ СПРАВУ

ВІД РЕДАКЦІЇ Передруковуємо редакційну статтю з первого числа "Молодої України", яке з'явилося в листопаді 1951 р., себто 30 років тому. Перші кілька чисел мали газетний формат.

Випускаючи в світ перше число газети "Молода Україна", ми розуміємо ті труднощі, які стоятимуть на нашому шляху. Але труднощі, мабуть, для того їх існують, щоб їх поборювати, особливо, коли для цього є віра в свою справу, в її корисність.

Ідея видавати нашу газету виникла не з традиційного правила кожної організації видавати свій власний пресовий орган, без уваги на те, яким той пресовий орган буде, а з насущної потреби мати в Канаді бодай одну молодечу українську газету, писану літературною мовою і ре-

даговану так, щоб у ній були не тільки випадкові передруки, або неграмотні "оригінали", але й справді цікаві для молоді матеріали з усіх ділянок життя, з усіх частин широкого світу, з думками не лише позиченими, а й власними.

Коротко кажучи, ми хочемо видавати нехай невеличку розміром, але культурну, ідеологічно-конструктивну, газету молоді.

Наша незалежність від будь-якої політичної партії поза сумнівом. Але ми виразно кажемо, що стоятимемо на позиціях національного демократизму, що ми будемо солідарні зі всіма, хто стоять на становищі консолідації наших національних сил у боротьбі з російсько-більшовицьким імперіалізмом і осуджуватимемо тих, хто вносить в наші консолідаційні зусилля заколот.

З такими віхами в майбутнє приступаємо до праці.

Віталій БЕНДЕР

ОДУМ ЗБЛИЗЬКА

ВІД РЕДАКЦІЇ: Цей нарис написано для газети "Українські Вісті" в Детройті. Але з огляду на те, що в ній порушуються справи стосовно ОДУМ-у та висловлюються певні авторські спостереження, ми вважаємо, що нарис з цікавістю прочитають і читачі "Молодої України".

Під час короткого перебування на американському континенті минулого літа особливу пріємність мав я нагоду побачити ОДУМ в дії. До цієї мололічої організації ми, українські демократи в Англії, а особливо члени УРДП, віддавна вичували пієтизм і симпатію і пару разів на вітві намагалися відкрити одумівську філію в Альбіоні, що, на жаль, не увінчалося успіхом.

Зрозуміло, що опинившись в Новому Світі, я намагався дістати яксь загальну довідку про теперішні настрої в ОДУМ-і, про погляди батьків на дальші перспективи розвитку цієї організації. Не на всі свої запити я дістав відповіді. Сезон був відпустковий, не легко було "спіймати" всіх теперішніх і минулих помітніших одумівських вожаків.

Найбільше про ОДУМ я розпитував на відпочинковому таборі в оселі "Україна", біля Лондону. Про деякі речі довідався від панів Харченка, Пошиванника, Педенка, Балдецького, Шевця. Говорив також з кількома панями, які особисто чимало потрудилися серед старшої генерації, щоб

дати належну моральну й матеріальну допомогу організації в її ставанні на власні ноги.

Але найбільше я розмовляв з колегою Леонідом Ліщиною, в минулому досить визначним одумівцем, а тепер духовим наставником на таборах і редактором "Молодої України". Він інформував мене дуже щедро, відповідав на питання без ніяких кивоморгів і взагалі поставився до моого наміру написати нарис з відкритою душою. Не в усьому він зі мною погоджувався, але й ні з чим не крився.

Що ж із себе уявляє ОДУМ, яке його місце в еміграційному суспільстві, чим він живе, куди прямує? Понижча інформація — це узагальнення почутих мною думок, зауважень, критицизмів. Своє власне коментування чи пропозиції я назначатиму окремо.

Отже, який організаційний стан ОДУМ-у? На якій ділянці ставиться особливий наголос?

На сьогодні в США діє 10 філій ОДУМ-у. В Канаді — 6 філій. Є також прихильники в Німеччині й Австралії. Організаційно й виховавчою діяльністю молодь найкраще і найчисельніше охоплюється влітку, в час відпочинкових, спортивних і специфічних таборів. Минулого року було організовано аж 8 таких таборів, що є дуже похвально, додам від себе.

Виховавча діяльність продовжується, властиво, цілий рік. Тільки в зимовий період вона більше

охоплює старших одумівців, які часто з'їжджаються на регіональні й загально-крайові зустрічі-семінари та дискусії. Так що старший доріст займається й політичною самоосвітою та удосконаленням. Але в загальному, наголос робиться на спорті, на гартуванні здоров'я, на інформації про українську культуру, звичаї, побут, танці, музику.

Кілька моїх співрозмовників сумовито вказували, що нехіть батьків до політики негативно впливає на вироблення більш замаркованого політичного обличчя організації. А в результаті, на досить низькому рівні стоїть відшукування свого прадавнього коріння, шукання самих себе. Самоудосконалення в більшості кінчається на етнічному мистецтві. Це мене особисто дуже тривожило. Десь і колись ми, старші, в цій ділянці щось прогавили.

Я не раз призадумувався. Чому така інертність? Можливо, молодь зовсім не знає історію своєї організації, як і для чого вона постала? Мене, наприклад, цікавило, яка реакція старшого одумівського доросту до ініціативних зусиль УРДП в народженні ОДУМ-у? І чи взагалі той доріст щось знає про ті зусилля?

Мене запевняли, що цього факту від доросту ніхто не ховає. Скрізь і завжди наголошується факт, що Іван Багряний і його оточення були ідейними батьками ОДУМ-у. І також широко признавалися, що про причини постання організації говориться, на жаль, дуже мало. Чи не з цього витікає й те, що більшість виховників і доросту сприймають відомості про моральні й матеріальні зусилля УРДП в постанні ОДУМ-у абсолютно байдуже? Діячів УРДП, особливо Багряного, Гришка одумівські виховники шанують і часто користуються їхніми працями, але специфічного потягнення до УРДП як до "родоначальника" не відчувають. Якесь дивне сплетіння симпатій і антипатій.

Говорив я і про ідеологізацію організацій, включно з молодечими, і, зрозуміло, включно з ОДУМ-ом. Я казав, що тягнути молодечу організацію під партійний диктат — це глупота, якщо не злочин. Оскільки я знаю, УРДП таких претенсій до ОДУМ-у ніколи не мала і не має. В ОДУМ-і й довкола його частенько лунають такі упіmnення, що організація мусить різко відмежуватися від усіх партій. Тобто, формується своєрідна ідеологія — непричетність до партій. Корисна вона для ОДУМ-у чи ні, питав я? Мене також цікавило як старші одумівці дивляться на загальний український політикум і чи беруть вони участь в політичному житті країн поселення? Мене також цікавило, чи на отих численних семінарах провід ОДУМ-у заохочує членство проникати в політичні структури США й Канади?

Реакція моїх співрозмовників була дуже жива й часом гострувата, що означало, що долею і спрямуванням організації вони боліють і до цих питань не є байдужі. Непричетність, перепитували вони? Нічого подібного! Це великий гріх казати, що одумівці й їхні провідники непричетні до українського кореня. Всі вони причетні, всі! Ніякого цензусу щодо політичних переконань

серед них ніхто не проводив, але не буде неправдою сказати, що всі вони мають симпатію до одних сил, і антипатію — до інших. Але правою є, що до загального українського політикуму вони ставляться холоднувато. Тут діє й аполітичність їхніх батьків, і безглуздий акробатизм самих політичних груп.

Щодо участі в політичному житті країн поселення, то провід ОДУМ-у завжди до цього закликає й заохочує, але є опір з боку батьків, тих, що не цікавляться ні українською політикою, ні політикою своїх нових батьківщин. Парадокс та й годі. Люди, що втекли від політичних репресій раптом стали цілковито аполітичними, а значить і байдужими. Мабуть, ця політична інертність і є причиною, що з часу постання ОДУМ-у жодний з його членів не висунувся на помітне політичне становище в США чи Канаді. В голосі тих співрозмовників, що робили це заокруглення, вичувався жаль.

Мабуть, надокучаючи своїм співрозмовникам, я таки хотів сягнути глибше. Наприклад, проїшовши крізь одумівську виховну структуру, стає юнак чи юначка країним українцем, канадцем, американцем? Якщо ОДУМ не є ідеологічною організацією, є він від цього країним, скажемо, від Пласти, СУМ-у чи інших молодечих організацій? Чим саме він різниеться від інших молодечих стоваришень? Або ще таке: якщо ОДУМ вважає осягом непричетність до однієї чи кількох наших політичних груп, має це означати, що, скажемо, прихильники й члени УРДП роблять помилку, вважаючи ОДУМ незалежною, але світоглядово спорідненою з їхньою партією організацією? А далі, якщо в цьому аспекті вони помиляються, мало б це означати, що віднині вони повинні занехати свою символічну лояльність до ОДУМ-у і без ніяких докорів совісти посилати своїх дітей та внуків до Пласти, СУМ-у, СУМА, як, зрештою, вже чимало людей і роблять?

Дехто з моїх співрозмовників був заскочений прямотою моїх питань і сумнівами, чи я мав на душі добро організації, ставлячи їх. Але я казав, що якщо б доля організації була мені байдужа, то не віз би я своїх дітей до табору аж з-за океану, викидаючи величезні гроші на покриття подорожі. І це промовляло. Зрештою, казав я, такі запити вже лунають "в народі" і рано, чи пізно вони вийдуть і на сторінки преси. Тож краче відповісти на них завчасу.

Майже всі співрозмовники гаряче доказували мені, що так, ОДУМ допомагає молоді стати порівняно країними українцями і громадянами нових країн, і то в моральному й етичному сенсі. Будучи третьою щодо кількості молодечою організацією в діяспорі, після СУМ-у і Пласти, ОДУМ робить все, щоб не відставати від них якісно. Пропорційно, українська громада дістає від ОДУМ-у таке ж поповнення, як і від двох інших організацій. Якщо в них активного й здібнішого елементу більше, то тільки тому, що їх кількісно більше. В пропорційному ж відношенні, ОДУМ зовсім не пасе задніх.

Настрої в ОДУМ-і щодо УРДП, казали мені, є назагал теплі, навіть братерські. Дехто в УРДП хотів би, щоб про це вічно упоминати на всяких імперезах, у виступах, не розуміючи, що таке "побивання в груди" редукувало б ОДУМ до ролі сліпця, якого хтось мусить завжди провадити за руку. Таке "побивання в груди" несумісне з гідністю незалежної патріотичної організації. І чи про дружні настрої щодо УРДП не говорить факт, що одумівці ось вже скількох поколінь співали і співають свій гімн, написаний І. Багряним, основником УРДП?

Або візьмім канадійсько-американські одумівські здвиги, провадили мої співрозмовники. З якого середовища ми найчастіше запрошуємо головних промовців? І залунали прізвища добре відомих нам ветеранів УРДП. Хіба це не вияв товариськості й прихильності?

Ніякого диктату УРДП в ОДУМ-і не було, немає і не буде. Звичайно, в слово "споріднення" різні люди вкладають різний зміст. І хоче хто, чи не хоче такого "споріднення", а воно існує само собою, бо й над цією партією, і над ОДУМ-ом витає той самий примат — примат демократії.

А щодо посыдання дітей до інших молодечих організацій, то ніякого тотального посягання на дитячі душі ОДУМ ніколи не виявляв і не виявляє. Вільному воля. Якщо хтось вважає, що ОДУМ не вив'язується із своїх завдань, то може посылати своїх дітей до інших організацій. Будь ласка. Головне, щоб посылав. І ніяк не віриться, щоб уердепівське середовище відвернулося від ОДУМ-у спиною. Для цього немає і ніколи не було поважних причин.

Ну, а яка візія на майбутнє? Які вигляди на дальший розвиток організації? Які обставини можуть спричинитися до її занепаду?

Мені сумлінно відповідали, що зміни заходять як в українському, так і загально-канадському та американському суспільствах. Ці зміни не тільки треба брати в рахунок, а й намагатися передбачити їх. У Канаді, наприклад, помимо того, що офіційно провадиться курс багатокультурності, все ж дається взнаки позакулісовий тиск у напрямку одного перетоплюваного котла. Національний характер еміграції мабуть і далі линятиме, втрачатиметься. Треба передбачити, що несе майбутність ОДУМ-ові. Протягом наступних п'яти років ніяких змін в організації не передбачається, ні кількісних, ні структуральних. А опісля все залежатиме від батьків третьої повоєнної генерації. Викрешуть вони з себе досить вогню й глузду, ОДУМ житиме. А ні — почне поволі зникати.

Ось така картина. А як на ОДУМ дивляться діти, його прямі члени? З моїх власних спостережень — ставляться вони до своєї організації дуже шанобливо. Мій син, наприклад, пробувши на оселі "Україна" понад три тижні, сказав мені вже в Англії, що найбільше йому заміпонувало товариство. Гутірки, спорт, ігри — все те він вважав додатком до чудового товариства. Вперше за багато років він побував у ширшому колі своїх ро-весників обох статей і побачив, що українська

юнь ані трохи не гірша від англійської. Вона нев-гамовна, бунтівничі, винахідлива, з великим запасом гумору, з інстинктивним гоном до створишення, до ліплення свого молодечого світу. Навіть якщо б уся праця ОДУМ-у зводилася лише до створення умов для молоді коли-нє-коли зйтися разом, щоб послухати всякі молодечі історії потасмно від виховників, то й тоді його існування є потрібним, доцільним і вартим ширшої підтримки батьків. У щоденному чужому оточенні українська дитина деколи починає вважати себе неповноцінною, меншевартісною. В своєму власному середовищі, в середовищі своїх українських ро-весників вона осягає повноцінність.

Я був присутнім на одумівській ватрі і виніс з неї дуже хороше враження, насамперед з ініціативи, проявленої самими одумівцями. На власну року вони скомпонували досить цікаву розважальну програму, наситивши її суто українськими нюансами та гумором. І було б добре, якщо б усі виховавчі програми відводили більше місце молодечій ініціативі. Бо, як знаємо із свого власного досвіду, менторська інструкція, або задана згори тематика лише насторожує молодих, зроджує в них холодок і недовір'я до старших, бо їм віддається, що батьки вічго дивляться на них як на неповнолітніх дітей.

І настанку ще одне спостереження. Не думаю, що оця мода розподілювання молодь на групи за віком — юні, середні, старші — є доречна. Розподілювати хіба можна в реєстрах, для статистики. В практичній дії всі вікові групи мусять діяти разом — готовати імпрези, іхати в табори тощо. Бо коли відсутні старші юнаці, менші втрачають інтерес до всіх міроприємств. Власне, нагода бути поруч старших, прислухатися до їхніх розмов, почуватися принаджними до одного з них товариства стає чаром і магнетом таборового періоду чи збору. Пригадаймо своє дитинство й постійне хитрування, щоб опинитися в компанії старших хлопців і дівчат. А до того ж, чим густіше таборян, тим певніше вони чуються, тим більше нагод для самовияву і всякої аматорської творчості.

ОДУМ проіснував уже 31 рік, а дорозі кінця не видно. Нехай же вона провадить його до нових обріїв.

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE

УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,

НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

Валентин МОРОЗ

ВТІКАЧІ З ПОЛЬЩІ

Історія любить жартувати.

Кожну майбутню зміну в політичній чи соціальній ситуації люди уявляють як правило у вимірах глобальних, загальнозначимих. Але зміни ці приходять до нас передусім у живому, побутовому аспекті.

Зміна ситуації в Польщі означає для Заходу насамперед раптовий наплив нових людей зі Сходу і всі, звичайно, наслідки, в першу чергу соціально-побутові, які з цього випливають.

Цікавий парадокс: на з'їзді "Солідарності" виготовили звернення до поляків на Заході з закликом повернутись на батьківщину і допомагати у завершенні нового й дуже обіцяючого протибрежневського експерименту. Але люди є люди... Покищо поляків у Польщі меншає, а не більшає. Кожний має власні критерії. Один поспішає на рідну землю після вимушеної еміграції, як тільки з'являється перша можливість для цього; інший використовує першу ж нагоду вирітися у вільний світ з клітки, в якій змушений був сидіти ціле життя.

Ситуація в Польщі дуже нестандартна; світ уже міг би говорити про *польський феномен*. Уперше в історії комуністичних режимів виникло *двовладдя*. Комуністична партія зберігає в цілому контролю над ситуацією, — але разом з тим "Солідарність" (в союзі з іншими опозиційними чинниками) є більш реальною і авторитетною силою. Диктатура тане на очах, ніби сніг на весні — непомітно, але скоро.

Ця нестандартність політична породила (і по-родить ще) також нестандартні явища в сфері індивідуальній, живій, повсякденній. Для прикладу — черги. Довгі черги за хлібом, молоком, ковбасою на вулицях Варшави, Кракова. Цілий світ бачить їх на телевізії і читає про них у газетах. Чому аж тепер? Чи то щось нове? Адже маємо в нас в Україні вже кілька поколінь, що вросли в чергах. І тепер у Києві чи Львові черги довші, ніж у Польщі. Але для світу це не стало явищем, бо західний кореспондент не має можливості фільмувати чергу на вулицях Києва (або стару пекарню з допотопною технологією) так само легко, як у Варшаві.

Ситуація двовладдя у Польщі дала можливість Заходові придивитися зблизька до того, що діється в цьому краї; настільки зблизька, що в телевізійній камері уже видно не масу і не клясу, а конкретну, індивідуальну людину з її болями і клопотами. Польща перестала бути для Заходу Тібетом, настільки далеким, що він промовляє більш до уяви, ніж до серця.

Це надзвичайно збільшило шанси польських втікачів. Симпатія світової опінії набагато полегшить їм переходовий, адаптаційний період життя на Заході. Керівники американської Польонії ма-

ли зустріч з президентом Регеном у справі прийняття Америкою біженців з Польщі. Канадський парляментарист польського походження — Фліс — виголосив спеціальну промову в парляменті, присвячену цій темі.

Хто був минулого літа в канадському чи австралійському консулятах у Відні, той добре уявляє розміри проблеми. Австрія — єдина західна країна, куди турист із Польщі може дістатися з набагато легшими перешкодами, ніж до інших. Користуючись цим, тисячі поляків залишились у Відні і перебувають там на статусі втікачів, вичікуючи в довгих чергах (знову чергах...) візу на в'їзд до Австралії, Канади, США. Точне число втікачів невідоме; вважають, що у Відні їх є щонайменше сім тисяч. Крім того, новоприбулих з Польщі можна тепер часто бачити на вулицях Мюнхену, та інших німецьких міст. Їх легко пізнають не лише по мові, але й з зовнішнього вигляду.

Ті, що прибувають з Польщі — то не самі лише поляки. І у Відні, і в інших містах Європи є вже багато українців, прибулих недавно з Польщі. Українська газета "Свобода" з Нью-Йорку пише про 54-ох українців в Австрії, які зголосились на виїзд до Канади, Австралії й США. Кількість їх буде зростати, бо наприклад лише з української групи, яка їздила на прощу з Польщі до Риму минулого літа, залишилось у Відні чимало людей.

ЗУАДК оголосив про збір коштів для допомоги українцям, що прибувають до США; таку ж акцію розпочала українська громада в Канаді, куди вже прибули перші родини з нової хвилі втікачів. Мабуть самопочуття українця, який прибуває на Заход з Польщі, є трохи іншого характеру, ніж самопочуття поляка. Перед українцем у даному випадку не стоїть вибір: батьківщина чи еміграція? Для українця, вигнаного з Лемківщини чи Холмщини десь аж на Шлеськ або балтійське побережжя, без сумніву ліпшим варіантом є еміграція до Канади, де він знайде кращі можливості для збереження української самобутності.

Зрештою, зміна ситуації в Польщі вплине безперечно і на становище українців. Польський журнал "Культура" з Парижу писав недавно про активізацію української меншини в Польщі. Колишній редактор газети "Наше слово", яка виходить у Варшаві українською мовою, написав листа до ООН про утиски українців польською комуністичною владою. Отже треба припускати, що в умовах теперішньої Польщі українці поїдуть не лише на Заход, але й у східному напрямі: на Лемківщину, Холмщину, до Перемишля. Українські туристи з Заходу, що побували в околицях Сяноку, кажуть, що в цих місцевостях уже чу-

ЗАЯВА

з приводу арешту й ганебного засуду
Раїси Руденко

Від злочинної влади не можна чекати людяністі. Та ми й не чекаємо. Але навіть для злочинців мусить бути межа нелюдськості. Розправою над подружжям Руденків советська влада показала, що в неї такої межі немає.

Тяжко пораненого поета й філософа, 56-річного інваліда "вітчизняної" війни, Миколу Руденка засудили в 1977 році на 12 років неволі нізащо — за те, що думає сам за себе і не боїться висловити свої думки. Фактично це був засуд на мученицьку смерть. Рана в нього страшна не тільки своїм виглядом, але і впливом на Миколине здоров'я. Щоб хоч трохи зменшити той вплив, Миколі потрібен особливий догляд і відповідні умови життя, зокрема спеціальна фізіотерапія. Створення таких умов і догляд за тяжко хворим чоловіком взяла на свої плечі його дружина Раїя. Вона пильнувала його, подавала медичну і побутову допомогу, не допускаючи нестерпних болів, які бували часто.

Але Миколу Руденка вирвали з-під опіки й кинули вмирати в муках у вкрай несприятливі умови тюремного й табірного життя. Це був нелюдський вирок. Здавалося, більшого злочину бути не може. Виявляється — може.

Заарештували дружину Миколи Раїсу. Що ж злочинного зробила вона? О, великий антисовєтський злочин! Поперше, вона не вмовляла чоловіка, не просила "покаятись", чого від нього безуспішно вимагає влада. Навпаки — підтримувала його рішучість до кінця боронити свої людські права. Подруге, вона активно захищала чоловіка, доводила, що він не злочинець, а чесна і добра, до того ж тяжко хвора людина. І ще один "злочин" виявили в неї — вона переписувала на друкарській машинці чоловікові вірші, а деякі вчила й напам'ять.

І ось три роки табору суворого режиму за "антирадянську пропаганду". Тривога за рідну людину, захист її від сваволі, добре слово про неї — "антирадянська пропаганда". А що ж тоді "радянська пропаганда"?

ється переважання українського елементу, хоч правда далеко не всі українці демонструють своє українство з огляду на дискримінацію.

Фактично маємо справу з третьою хвилею української еміграції; вона буде збільшуватися в міру покращання можливості виїзду на Захід не лише з Польщі, але й з України. Невмілимий хід подій приведе до вибуху (подібного до польського) в усій Східній Європі.

Більш евільний потік емігрантів дасть нам додаткові шанси як для української ліяспори, так і для зрушения з місця ситуації в Україні.

Тепер до Миколи Руденка і на побачення приїхати ні кому. Кати очевидно думають, що зламати його зовсім самотнього буде легше.

Ми добрі знали це подружжя і любimo їх обох. Ми бували у них в Києві і приймали в себе в Москві. Раїя набагато молодша від Миколи. Вони зустрілися вже тоді, коли Микола був у немилості у влади: без роботи, без родини (перша жінка покинула його, коли почалися переслідування), навіть без житла. "Раїя мене підібрала, як я колись підібрав ледве живу бездомну вівчарку", — з лагідною усмішкою говорив Микола.

Так, Раїя молодша за Миколу, але стільки в ній материнської турботи і любові до нього! І Микола відповідав їй теж великою любов'ю. Часто ця любов виливалася в його вірші. Ось, наприклад:

*Філософе з чарівними очима,
І з добротою в глибині зіниць!
Ще є в нас, люба, крила за плечима,
Що не дозволять нам упасти ниць.*

*Я стільки втратив!...
Від тієї втрати
Пече у серці незагойний шов...
Ta, мабуть, Бог не прагнув покарати,
Раз я тебе, просвітлену, знайшов.*

Так починається цей чудовий вірш. А так кінчається:

*Ходім, філософе,...
Bo десь пізніше
Mi всі провалимось у ніч глуху,
Сковороді було іти трудніше —
Іому ж бо ти не стрілася на шляху.*

Влада розлучила цих людей, які кохають одне одного, котрі варті одне одного. Раїса не просто тільки дружина Миколи. Вона сама по собі яскрава особистість. Але вдарили її як жінку протестуючою. Не маючи змоги зломити рух спротиву, влада хоче залякати родини й друзів правоахисників, створити навколо них моральну пустеллю, як то було за часів Сталіна.

Ми певні, що народ того владі не дозволить. Хай всі, в кому совість не заснула, протестують проти беззаконного і ганебного засуду Раїси Руденко, вимагають звільнити її, звільнити Миколу Руденка і всіх політичних в'язнів.

Петро ГРИГОРЕНКО
i Зінаїда ГРИГОРЕНКО

6-го жовтня 1981 року.

Дора ПОШИВАНИК

КОЗАЦЬКИЙ ДУБ

— Михайле, вже десятий раз кажу тобі, грай правильні баси! — сердито сказав Юрій Гайдук малому хлопцю. Інструктор далі вів лекцію: — Ану, всі разом, з початку знову заграйте. Готові? Три чотири...

Молодий Михайло Хруш, зціливши зуби, пробував заграти разом з іншими в групі. Його пальці, як на злість, ніяк не хотіли правильно виконувати своє завдання. Ще раз зазуничала докучлива неправильна нота. Всі спинились, сподіваючись ще одного гнівного вибуху інструктора. Михайло підняв лице вгору і вибачливо сказав:

— Пане Юрію, щось мені ніяк сьогодні не йде... Прошу, дайте мені трошки самому повправляти — я певний, що зможу заграти. Тільки мушу повправляти...

— Гаразд! Даю тобі до завтра вивчити цю Думу. Якщо не вивчиш, краще завтра зголосися до першої групи, — відповів інструктор. Тоді додав: — Вам усім також раджу повправляти, бо хто не буде готовий на кінцевий виступ, не виступить, і буде соромитися перед батьками!

Лекція скінчилася. Хлопці й дівчата побігли до будинку передягатися на купіль, бо вони вже довго грали на бандурах, вже й пальці змучилися, і спина боліла, а голова аж тріщала від усіх тих нот. Михайло також хотів купатися, але слова інструктора не сходили з думки. Як же йому можна грati у першій групі, з маленькими дітьми! Він вже "бандурист", а не якийсь там початківець.

— Чому мені так тяжко вивчити цю козацьку думу? Що діється зі мною сьогодні? — думав собі Михайло.

Михайло взяв бандуру й ноти і рішив знайти якесь спокійне місце повправляти. Нарешті сів під старим розлогим дубом, що ріс недалеко того місця, де таборовики часто палили ватри, які пускали іскри високо-високо в небо. Старанно, тakt за тактом, почав вивчати мелодію. Надворі тепло, всі купалися — а Михайло вчився. Пальці грали, а очі то на ноти, то в далечіні поглядали. Так тихо, спокійно... Задрімав хлопчина.

Дубове листя нібито зашелестіло над головою дрімаючого хлопця. Легенький вітерець подув, розказував давню таємницю старого козацького дуба. Михайлові щось забриніло в усі. Чує він, неначе крізь сон — чи то хтось йому говорить...

— Михайло відкрив очі, дивиться, — бачить якіс постаті. Старенький дідусь, у вишитій сорочці й шараварах, із смішною шапкою на голові, сидить біля нього і грає на якомусь кругловидному інструменті. Щось нібито знайоме грає, — але не зовсім. З-під його пальців бринить ніжний звук знайомої думи. Михайло здивовано глянув та й каже:

— Я знаю — це кобза! Але... де це? Я ж тільки сидів під дубом на одумівській оселі "Україна"! А де я тепер? Що сталося?

Дідусь-кобзар з лагідною усмішкою подивився на хлопця.

— Ти й далі сидиш під дубом, батьком того самого дуба, що ти сидів, під ним. Ти на Україні..., але не на оселі "Україна"... Тільки подивись...

Михайло провів очима навколо себе. Бачить козаків-запорожців, що стоять недалеко довгих куренів, бачить церкву, а далі — берег бистрої річки. На березі стоять козацькі чайки. Подумав, почухався, і відповів дідусеві: — Мені здається, що я на острові Хортиця, що це Запорозька Січ. Я в школі українознавства учився про Козацьку Державу. Але як це можливо? Тільки дуб нібито той самий.

— Значить, що горіх від дерева далеко не втік... Напевно хтось їхав з України у новий світ, і взяв із собою жолуді старезного козацького дуба на пам'ятку своєї батьківщини. Може той чоловік проїджав через ті землі, що тепер є наша оселя, і там посадив один з тих жслудів. З того малесенького жолудя виріс великий дуб, такий, як його батько, наш козацький дуб. В тому дубі далі є могутня чарівна сила батьківщини твоєї, і лунає в ньому козацька пісня. Це чудесна сила!

— Дідусю, — тихенько попросив Михайло, — заграйте знов, будьте ласкаві ту мелодію, що ви тільки що грали. Може, як почую її з вашої кобзи... може і я могтиму сам її заграти так, як ви граєте.

Дідусь провів пальцями по струнах кобзи і заграв. Мелодія думи зазвучала. Нібито тільки почав — і вже скінчив. Затихло.

Кобзар глянув на хлопця і сказав: — Гарно слухати, але ти сам знаєш, що слухом не навчишся грати. Треба терпеливості, часу і багато уваги.

— Знаю, дідусю. Я те саме й думав. Пальці мають навчитися, не вуха. Але ваша гра щось додала до моого розуміння цієї думи, що напевно мені поможет вивчити її. Тепер я знаю, що вивчу, бо я ж також кобзар-бандурист. Так! Буду кобзарем, буду грати, усім нагадувати славне козацьке мінуле, красу рідної України. А коли буде мені тяжко, пам'ятатиму вас, дідусю, і цей чарівний дуб, що росте на Україні, і на оселі "Україна". Ніколи не забуду!

Дідусь подивився на хлопчика, і усмішка бліснула з-під широких вусів...

...Михайло розпліював очі й глянув вгору. Над ним стояв не старий дідусь, а бунчужний кобзарського табору.

— Михайле, вставай! Тебе шукають. На вечірню збирку треба збиратися. Ти вже й вечерю пропустив!

Михайло взяв бандуру й ноти і побіг передягатися в одумівський однострій. Усмішка дідуся-кобзаря далі стояла в пам'яті.

Тільки скінчилися вечірні зайняття, Михайло сів знов з бандурою і далі вправляв. Нарешті опа-

ПРИВІТ ГОЛОВИ Ц. К. ОДУМ-У В. ПЕДЕНКА НА ЗУСТРІЧІ ОДУМ-У

Всечесний отче, дорогий кол. Боровський, шановні члени президії! Дорогі подруги і друзі одумівці — Старші Виховники, Виховники, Виховники-Кандидати, члени Юного ОДУМ-у і члени ТОП-у. Шановні пані й панове!

Від імені Центрального Комітету ОДУМ-у сердечно вітаю вас на нашій одумівській зустрічі. Ми стоїмо на площі, на якій цього літа відбувалися зборки чотирьох одумівських таборів. Багато з вас, тут присутніх, були учасниками таборів на цій оселі, на таборі ОДУМ-у в оселі "Київ" та на таборі в Міннесоті. І тому, що ви познайомилися з новими друзями під час літа, гарно провели час, і були захоплені полум'ям одумівських ватр — тому ви приїхали на цю чарівну оселю, щоб завершити літній сезон на нашій зустрічі — бо ви почували, що це є ваш одумівський обов'язок! Честь вам і хвала!

Під час вашого таборування ваші виховники і ваши команди навчали вас про різні істини і потреби. Однією з найголовніших з цих істин є любов.

Про любов Олесь Бердник, якому ми цю зустріч присвячуємо, сказав так: "Ненависть ніколи не будувала", а в іншім місці — "Тільки любов відкриває брами вічності".

Тож послухаймо ці глибокі і справедливі думки про правду українського борця, який сьогодні знаходиться в концтаборі московського терору.

Любімо всіх, хто називає себе українцем і хто стремить і працює за визволення України. Головно любімо тих, що сьогодні на Україні сміливо стоять на поєдинок з дияволом московсько-советського гатунку.

Але свою любов виявляйте ділами. Пишіть до амбасад, до парламентаристів, до конгресів, до всіх урядовців і добивайтесь, щоб українських політичних діячів звільнили з психушок, з таборів заслання і з тюрем.

Висилайте свої пожертви до Представництва Української Гельсінської Групи. Беріть участь у демонстраціях і протестах.

нував думу — заграв, як слід, правильно, без помилок. Спокійний, щасливий. Михайло ліг спати.

Ранком, на лекції, Михайло заграв думу інструкторові Юрієві, ні разу не помиляючись. Усі здивувалися, що Михайло — помиляйло так добре заграв. Інструктор похвалив хлопця за успіх і далі продовжував лекцію. Михайло грав уже з усіма. Він увесь час думав про широку дідусеву усмішку та чарівний козацький дуб.

Тільки такими кроками ми справді покажемо свою любов до наших братів і сестер.

Любімо нашу рідну українську мову. Вживаймо її, бо це є корінь нашої національності.

Любімо свою рідну православну церкву, бо вона дає нам духову підставу.

Любімо своїх матерів і батьків, бо вони нас виховали і поставили на добрий шлях життя.

Головно любімо нашу рідну матір — Україну.

Як і кожного року, сьогодні я звертаюся до всіх одумівок і одумівців — студентів і школянів. Розпочинається шкільний рік. Усі, як один, мусите йти до школ. Пильно вчіться. Старайтесь зайняти якнайвищі становища у ваших галузях студій.

Звертаюся до юних одумівців, щоб ви всі ходили до українських шкіл або на курси українознавства у ваших місцевостях.

Дорогі батьки, догляньте, щоб ваші діти не залишилися поза українськими шкільними установами.

Бажаю всім вам успішного шкільного року й багато, багато успіхів у вашій одумівській праці.

Дякую всім вам, дорогі присутні, що ви приїхали на нашу одумівську зустріч. Бажаю вам плідно й весело провести час.

Оселя "Україна", 6 вересня 1981 р.

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугу
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідіфайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕЛЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заіджджати до наших SIPCO і наповнити авта бензиною.

А. ЛИСИЙ

МИТРОПОЛИТ ВАСИЛЬ ЛИПКІВСЬКИЙ

У жовтні місяці українські православні церкви у вільному світі відзначили 60-ліття Всеукраїнського Православного Собору, який проголосив автокефальність української православної церкви та вибрав першого митрополита її. Ім'я його — Василь Липківський.

Перший митрополит УАПЦ залишився на віки важливою історичною постаттю нашого народу. Жертву, яку приніс він та його перші послідовники, не можна виміряти. Вона була надто велика. Все ж, шануючи їх, не будемо плакати чи голосити. В боротьбі за нові ідеї завжди будуть жертви і є люди між нами, які підуть на найбільші жертви в змаганні за своє вірую. Таким був і митрополит Липківський. Тому найкращим виявом пошани до цієї великої людини буде наша праця над проведенням у дійсність того, за що боровся, страдав і поклав життя наш перший митрополит.

Митрополит Липківський на протязі кількох років після "зняття з нього тягару митрополичого служіння" вів активну переписку з деякими священиками в США і Канаді. В своїх листах він висловлював дуже цікаві погляди, які тут частинно переповімо:

Про роль української православної церкви в США він писав так: "Не маючи духовного зв'язку з сучасною Церквою на Україні, я тим більше відчуваю і втішаюсь духовним сполученням з рідною вільною Церквою в Америці і призываю на неї щире благословенство Боже на даль-

ше її вільне рідне життя і розвиток на користь нашого народу на далекій країні. Нехай сама Церква буде активним чинником свого життя, а не об'єктом лише зверхнього керівництва, бо лише активність церкви-громади і справжнє їй гідне життя церкви".

А які його погляди на католицьку церкву? "Католицька церква — писав він — також апостольська своїм початком, як і наша, і багато затримала в собі того давнього, що вже у нас не збереглося... Взагалі мені здається, що час уже, щоб Церкви Христові подивились одна на одну оком християнського братерства, може б вони ближче були до єднання... Як там у вас міркують? Я може колись торкнусь цього в промовах".

Відносно богослуження він висловлювався так: "Взагалі на мій погляд є велика потреба не тільки устав українських обрядів скласти, а й саме богослуження грунтовно перетворити. Вже от тисячу років, як наш церковний устав на мертвій точці став. А між тим богослуження це справа жива і мусить невпинно відживлятись і удосконалюватись, інакше вона неминуче буде старітись і мертвіти".

Ці останні думки є особливо багатозначні. Вони показують, що митрополит Липківський не був лише запеклим автокефалістом, але був також першим РЕФОРМАТОРОМ нашої Церкви, якому доля, на жаль, не дала можливості провести в життя багато реформаторських, оновлюючих ідей в нашій церкві.

Ліна КОСТЕНКО

ДОЛЯ

Наснівся мені чудернацький базар:
під небом у чистому полі,
для різних людей,
для щедрих і скнар,
продажалися різні Долі.

Одні були царівн не гірш,
а другі — як бідні Міньйони.
Хто купляв собі Долю за гріш.
А хто — і за мільйони.

Дехто щастям своїм платив.
Дехто платив сумлінням.
Дехто — золотом золотим.
А дехто — вельми сумнівним.

Долі-ворожки, тасуючи дні,
до покупців горнулись.
Долі самі набивались мені.
І тільки одна відвернулась.

Я глянула їй в обличчя ясне,
душево покликала очі...
— Ти, все одно, не візьмеш мене, —
Сказала вона неохоче.

— А може візьму?
— Ти собі затям. —
сказала вона суворо, —
за мене треба платити життям.
А я принесу тобі горе.

— То хто ж ти така?
Як твоє ім'я?
Чи варта такої плати?
— Поезія — рідна сестра мої.
А правда людська — наша мати.

I я її прийняла, як закон.
I диво велике сталося:
минула ніч. I скінчився сон.
А Доля мені зосталась.

Я вибрала Долю собі сама.
I що зі мною не станеться, —
у мене жодних претенсій нема
до Долі — моєї обраниці.

ВОНО ТЯГНУЛОСЯ МАЙЖЕ З РОКИ

МИ НЕ МОЖЕМО ЙОГО ТЯГНУТИ ДАЛЬШЕ

Вам не потрібно нагадувати, що майже все коштує набагато більше тепер, ніж коштувало 3 роки тому назад — час останнього збільшення ціни на поштові послуги.

Але чи ви можете уявити собі, на скільки зросли оперативні кошти для поштової системи, яка обслуговує другу найбільшу країну в світі?

Кошти операції і виповнення нашої величезної транспортної сітки, кошти істотного устаткування і кошти нашої робочої сили в основному зросли всі.

Невзажаючи на наші найбільші намагання, з'єднаний ефект цих збільшених оперативних коштів привели пошту Канади до пункту, де немає вже фінансових ресурсів, потрібних для того, щоб іти важливими кроками, щоб покращати обслугу.

Деякі кроки, які ми хочемо здійснити, такі: **ввести більш широкий контроль якості**, домагаючись більш стійкої поштової обслуги в межах Канади.

Забезпечити новий процес-монітор, котрий підвищить надійну обслугу.

Збільшити доставку листів всередині багатьох спільнот, щоб забезпечити більш удосконалену обслугу.

Збільшити придатність спеціальної поштової обслуги, такої як термінова пошта, спеціальна достава і електронічна пошта.

Здійснити позитивну дію

Як тільки Канадська пошта стане публічною корпорацією, вона буде мати нагоду вільно операувати як більш відповідний і ефективний бізнес, і з часом

перестане бути субсидіюючою рукою уряду з його випливаючим тягарем для податковців.

Але жодний бізнес не може бути здоровим і ефективним, якщо він не визнає і не прийме економічну дійсність в котрих він мусить функціонувати.

А теперішня реальність є та, що існуючі поштові оплати не відображають коштів, які втягнули б канадську поштову обслугу в такий стан, який би повинен бути.

З цієї причини Канадська Пошта плянує здійснення нових поштових оплат на початку наступного року.

Деякі з цих запланованих коштів ви можете побачити в наступній таблиці:

Лист 1-ої кляси в Канаді 0.30 кг —	\$0.30
Лист 1-ої кляси до Америки 0.30 кг —	\$0.35
Пакунок в тому самому місті 1 кг —	\$1.10
Пакунок 1-ої кляси Монреал-Ванкувер 1 кг —	\$3.35
Спеціальна достава 1 долар плюс значок 1-ої кляси	

Канадська пошта має державну відповідальність забезпечити найбільш надійну і удосконалену поштову обслугу. Здійснення цих нових оплат необхідні, якщо податкові оплати будуть більш зрівняні з оперативними видатками... потрібних, щоб полегшити тягар дефіциту для податковців. І найбільш важливим з усього — потрібно дозволити канадській пошті стати завдяки кращій обслугі одною з кращих поштових систем у світі.

Канадська Пошта укладеними справами йде чесно вперед

Canada

Олена БАГНІВСЬКА

ДУМКИ В 31-ШУ РІЧНИЦЮ ОДУМ-У

Слово на зустрічі ОДУМ-у, 6-го вересня 1981 р.

Олена Багнівська — Старший Виховник Провідник ОДУМ-у, секретар ЦК ОДУМ-у і голова філії ОДУМ-у в Гошен-Елкгарт, Інд., США. (Більше про неї, див. в жовтневому числі журналу, ч. 304 на 20 ст.).

Минулого року Об'єднання Демократичної Української Молоді відзначало своє 30-ліття існування. Ряд імпрез проходило під знаком цих святкувань. Були вироблені спеціальні відзнаки, а літні табори присвячені цій події. Одумівська родина дала доказ, що ОДУМ успішно продовжує свою працю.

Відсвяткували 30-літній ювілей ОДУМ-у. Ще один рік пройшов, і в цім році минає 31-ий рік як здійснилося бажання створити молодечу організацію, яка базується на засадах християнської моралі і етики, яка єднає ту молодь, що цікавиться знати — хто вона є, звідки вона, чому вона опинилася у вільнім світі.

31 рік — це тільки мить у вічному плині часу, а для нас — це багато здобутків та перемог, багато малих і великих радощів і смутків. Вілomo, що з українських молодечих організацій, ОДУМ наймолодший. Однаке ми є кілька кроків спереду них, що тепер починають щось розшукувати.

Як ОДУМ був створений, група людей вросла в це середовище. Тут народились їхні діти, і на місце засновників приходять наступні покоління, які, мов рослини, тягнуться до світла, але корінням своїм залишаються зв'язані з минулим. Їхні покоління відповідають за майбутність ОДУМ-у, а що важливіше — за майбутнє українського буття в діаспорі. Одне з головних завдань українців на чужині — це постійно студіювати українську сучасність в усіх її проявах: культурному, літературному, релігійному та зокрема по-

літичному. Берімо приклад з народу який майже дві тисячі років не мав своєї держави, і був розсіяний по всьому світі, як і ми сьогодні. Чому ми губимось з першого покоління, тоді коли жидівський народ прожив 50 поколінь, і знає своє походження, зберіг усі свої звичаї після двох тисяч років?

Щоб майбутність ОДУМ-у була забезпечена, ми маємо бути толерантні, але твердо вірити в своє призначення. Тут мені нагадуються слова д-ра Михайла Штерна, який за правду, не побоявся тюрми, так як і Олесь Бердник, і багато інших. Своїм дітям у листі з тюрми д-р Штерн писав так:

“Зломила буря дуб могучий,
Бо він скоритись не схотів.
А верболоз зостався гнуений,
Бо нахиляється умів.
Не будь нікчемною лозою
У час лихий,
Або здолай в борбі з грозою,
Або поляж на прапор свій”.

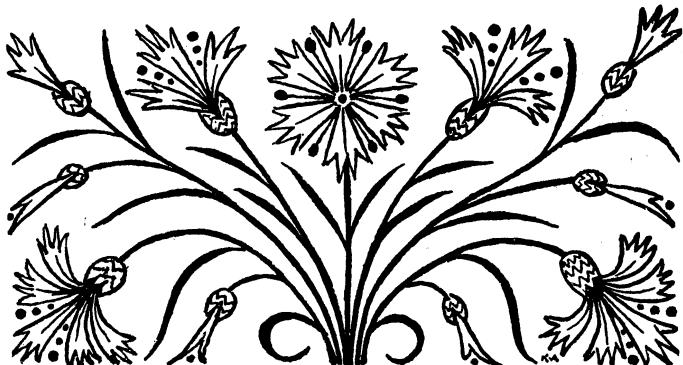
Своє слово я хочу скінчити українською пріказкою, яку мені увесь час нагадує бабуся: Будьмо вініком! Поодинці ми крихкі, а гуртом незломані і міцні.

Данило ЗАВЕРТАЙЛО

ОСІНЬ

Тугу болючу ця осінь приносить,
Листям стежинки надіям заносить.
Спогадів повінь про рідний мій край...
Іншим же осінь несе урожай.

Ключ журавлів тане в безвісти сірій,
Хочеться з ними полинуть у вирий,
В далях безкрайх зникають вони.
Тоскно в чужому краю восени.

о. Степан БІЛЯК
Голова Консисторії УПЦ в США

ДО 60-ОЇ РІЧНИЦІ ПЕРШОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕРКОВНОГО СОБОРУ УАПЦ 1921-1981 Р.

Далеко від України, в новій нашій батьківщині — Америці застав нас цей важливий для нашої У.П. Церкви історичний 1981-ий Рік Божий. Не багато є між нами тих, які пам'ятають ті важливі події 1921-го року, що відбулися в мурах Святої Софії. Коли народ є навчений з малих літ звичаїв і своєї віри, а що більше, коли ця віра й звичай підносять людину у світ високих ідеалів, то той народ поступово з покоління в покоління, об'єднувшись вірою в своїй Церкві, досягав великих успіхів на всіх ділянках життя. І навпаки, — коли в народі занепадала віра, народ роз'єдинувався, ворогував із-за дрібниць, розкладався й зникав на історичному роздоріжжі серед інших, сильніших народів.

Останній занепад нашого народу почався від 1654-го року, коли настало об'єднання з московськими, самодержцями. Найбільшої руйнації зауважив український народ після 1686-го року, коли було підбито під московську руку і нашу У.П. Церкву. Всяке підбиття незаконне і переводиться грубою силою, так було і з нашою У.П. Церквою. Всьому світові відомо, що український народ прийняв Христову Віру у Київській Державі від греків у 988-му році і відтоді Церква наша була у дочерному відношенні до Церкви грецької, на чолі якої стояв патріарх Царгородський. Московські володарі, шляхом підкупів та насильства (як це у них лежить у природі), в 1686-му році, дарунками в "три сорока соболів" та за 300 золотих рублів купили в турецького візіра згоду натиснути на тодішнього патріарха, щоб звіксся зверхнictва над Українською Православною Церквою, як писав про це московський посол Нікіта Алексеєв. Спочатку була послана грамота від царгородського патріарха в Москву про зренчення від У.П. Церкви, і аж потім цей патріарх посол нагородив патріарха, також в "три сорока соболів" і 200 золотих рублів. Такий вчинок суперечить Заповітам Христовим і канонам Всесвітніх Церковних Соборів. З того часу пішов наступ на нашу Церкву, себто на саму душу українського народу. Особливо різко відчулось це після Полтавської перемоги 1709-го року. Московська Церква теж православна, і світло Христової науки прийняла від Київської Церкви, яка для неї є Церквою-Матір'ю, але своє православіє вона завела зовсім інакше, аніж Церква українська.

В Українській Православній Церкві основою була СОБОРНОПРАВНІСТЬ, яка відповідала духові Апостольській проповіді й духові Христових Заповітів. У Московській Церкві ніякої соборноправності не допускалось, а панувала в ній

влада однієї людини, офіційно — патріарха, а в дійсності самодержавного царя чи імператора. Така величезна різниця в розумінні основних зasad християнства різко відбилася і на всьому житті як московського, так і УКРАЇНСЬКОГО народів. За назвою вони були одновірцями, а в житті й змісті розуміння своєї віри це були дві протилежності.

Доля судила українському народові, в його боротьбі за національне визволення, в його змаганнях за свою державність, переходити через страшні потрясіння, що межували з національною катастрофою. І невдача наших визвольних змагань 1917-21-их років, і розподіл українських земель між чотирма окупантами і нищення української інтелігенції під Советами і страшний голод 1921-го року, а ще страшніший в 1932-33-му роках, і гноблення та паціфікація Західної України (Галичини) і трагедія Карпатської України в 1939-му році, і страшна мартирологія Другої світової війни — все це етапи того тяжкого історичного шляху, яким Україна простує вже 60 років. І серед тих етапів — найtragічніші, найболячіші були ті, що їх річницю відзначаємо в цьому ювілейному 1981-му році. Минає 54 роки, коли була остаточно розбита, загнана в підпілля, відроджена в 1921-му році українською національною революцією У.А.П. Церква. Відродження У.А.П.Ц. ми сприймаємо й відзискуємо як світливий момент, а рядом з тим згадуємо й болючий момент у житті Відродженої Церкви, бо ворог-окупант зруйнував те, що для української людини є найдорожчим і найсвятішим. Ворог знищив ті святощі, які давали найбільшу духову втіху людині, і пов'язували її з Богом.

Для того, щоб оцінити й зрозуміти ті втрати, що завдано українському народові, треба перш за все оглянутися назад, згалати історію і оцінити те значення, яке мала У.А.П. Церква в житті українського народу. Революція 1917-го року ствердила те, що в свій час сказав поет Тарас Шевченко:

"Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля..."

Революція ствердила це в усіх ділянках українського національного життя, ствердила це і в ділянці церковно-релігійній. Вже в 1918-му році Гетьман Павло Скоропадський і його Уряд ставлять на порялок денний здійснення АВТОКЕФАЛІЇ У.П. Церкви. Проте поки міністром ісповідань був проф. Зеньковецький, українець російської культури, справа автокефалії не посувалася вперед. Російське, або зруїсифіковане вище духо-

ВИРОСТАТИ РАЗОМ

Канадійці. Вони походять з різних культур і з багатьох частин Канади. Вони живуть і виростають разом як горді громадяни нашої чудової країни.

Десять років тому уряд формально признав культурну різноманітність цієї чудової країни, коли зформував політику багатокультурності.

Це було нове зобов'язання до ростучого розвитку і росту духа з розумінням між багатьма спадщина, які утворили нашу націю.

Canada

GROWING TOGETHER

ANNIVERSARY

S'ÉPANOUIR ENSEMBLE

Це зобов'язання багатокультурності співчіще в ю десяту річницю ніж було буль-коли перед тим. А завтра воно буде ще ширшим.

Отже приєднайтесь до нас у наповнені святкуванні минулого, сучасного та майбутнього—майбутнього, яке буде проводжувати приносити всім нам краще порозуміння нас самих і нашої країни... рости разом.

Minister of State
Multiculturalism

Ministre d'État
Multiculturalisme

венство не хотіло відділяти У.П.Церкву від Москви. Лише, коли восени 1918 р. до уряду вступили представники Українського Національного Союзу і міністром ісповідань став відомий український учений, діяч Олександр ЛОТОЦЬКИЙ, справа автокефалії У.П.Церкви відразу стала на реальний ґрунт. Був вироблений закон про автокефалію. Вже 12-го листопада на сесії Всеукраїнського Церковного Собору новий міністер ісповідань заговорив цілком іншою мовою. Справу автокефалії він поставив як державну конечність і ті самі члени Собору, на чолі з відомим митрополитом Антонієм Храповецьким, готові були схилитися перед твердою поставою Уряду Гетьманського. Після демісії уряду прийшли нові бурхливі часи. Уряд Директорії У.Н.Республіки 1-го січня 1919 р. ухвалив закон про автокефалію У.П.Церкви, однак і цьому урядові не довелося цей закон здійснити.

Здійснення автокефалії, створення У.П. Церкви, прийшло вже в нових відмінних умовах, в умовах Советської України. Не за вимогою і з допомогою уряду, і якщо не виразно проти його волі, то проти цілого наставлення большевицького уряду, який вважав релігію за шкідливий пережиток буржуазних часів...

Від 14-го до 30-го жовтня 1921 року, в столиці України, в м. Києві, відбувся Всеукраїнський Православний Церковний Собор. Склад його був цілком відмінний від того "Собору", що відбувся в 1918-ім році. Свята Софія прийняла під свій покров 472-ох, народом обраних делегатів. З усіх кінців України: з Київщини, Поділля, Чернігівщини, Полтавщини, Одеської, Слобожанщини, Херсонщини й інших областей України. Прибули делегати — українці з Кубані... В склад делегатів входило 64 священики (в Україні іх було понад три тисячі, але ті священики були чужі для У.П.Церкви, вони були прислужники Москви), на Собор прибули 12 дияконів, селяни, учителі, кооператори, видатні представники української культури, освіти, мистецтва. Серед них були академіки: Кримський, Стебницький, Єфремов; професори: Чехівський, Данилевич, Стороженко, Черкаський, Щербаківський, Карпів, Красицький, Павелко, Старикович; письменники: Старицька-Черняхівська, Марія Старицька, Стешенко, Косинка; лікарі: Кудрицький, Левицький, Чернявський, Пучковський; композитори: Стеценко, Ступницький, Гончарів, Давидовський, Левицький, Козицький, Яцикевич, Гайдай; кооператори: Микола Левицький, Бучила, Кудря й багато інших. Взагалі, все, що було найкращого в Українській Нації, хто плекав надії на краще майбутнє України, хто не боявся назвати себе православним українцем — ті всі були на цьому дійсно Всеукраїнському Церковному Соборі...

Відновлення єпархії відбулося не за канонічними правилами, бо не було на Соборі єпископів, які могли б висвятиви нових єпархів для У.П. Церкви. Воно відбулося шляхом рукоположення всіх присутніх духовних і мирян, на кандидатів у єпископи. Це старо-християнський звичай висвячення, спосіб, тепер вже не вживаний і за канонічний не призначений. Так було висвячено двох

єпископів, які вже висвятили 30-ох інших єпископів, а в тому числі й нашого Владику, бл. п. Митрополита Іоанна Теодоровича. Першим митрополитом відновленої У.А.П. Церкви став настоятель Св. Софійського Собору, о. прот. Василь Липківський, полум'яний український патріот і незрівняний проповідник Слова Божого. Ми, українці сміло можемо уважати його за нашого Золотоустого.

Мало ми знаємо про життя У.А.П. Церкви тієї доби. В тих тяжких умовах комуністичного терору було не до писання історії. Всі головні діячі Церкви, як члени верховного органу Церкви — Всеукраїнської Православної Ради — з мирян, так і всі єпископи зійшли в могилу, загинувши смертю мучеників десь на засланні. Коли після того, як советський уряд заборонив митрополитові Василеві Липківському всяку чинність, і на митрополита на Другому Всеукраїнському Церковному Соборі в жовтні 1927 р. був обраний архієпископ Микола Борецький, то він був свідомий того, що його чекає: "Поруч із розп'ятим тільки митрополитом Василем на мене чекає мій хрест... З безмежної любові до Бога, до вас, до нашого українського народу, я готовий на жертву... Нехай буде воля Всевишнього".

То були великі часи в історії українського народу. Хоч боротьба за нашу державність і була програна, але Українська Національна Революція 1917-го року створення Української Держави актом 22 січня 1918 р., ... героїчна боротьба Української Народної Республіки за державність, пізніше часи — все так розбурхало українську національну свідомість, що, не зважаючи на накинуту українському народові чужу ворожу владу й чужу систему, починається той процес, який одержав назву Українського Відродження 20-их років.

І одним із складників цього процесу було відродження Української Автокефальної Православної Церкви, її повна посвята діяльність в напрямку піднесення релігійного почуття і моральних основ нації. А рівночасно ця діяльність сприяла ще більшому національному усвідомленню українського народу, приходячи з живим українським словом, з воскреслими українськими традиціями, доходячи до найвищих верств українського народу, тих верств, до яких інші культурні національність вже не досягали...

Поруч з національним це був великий релігійний чин. Треба було справді горіти вогнем релігійного одухотворення, щоб в ті часи, коли ціла сила державного апарату й державної пропаганди оберталися проти релігії, приймати сан духовний, служити Богові, віддаватися церковно-релігійним справам. Це високо підіймало моральний авторитет представників Церкви, підносило моральний авторитет і вплив релігії взагалі. Своєю діяльністю У.А.П. Церква здійснювала ті евангельські слова, що проведенні в одній з постанов Собору: "Як і Син Чоловічий не на те прийшов, щоб йому служити, а щоб Самому послужити й віддати лушу Свою за спасіння багатьох". (Мат. 20, 25-28).

Боєвим гаслом У.А.П. Церкви стало: служити Службу Божу і всі інші відправи українською мовою. Цим гаслом виконувалося подвійне завдання: Церква відійшла від московського православія, яке залишилося при церковно-слов'яніщні, і релігійна наука (проповіді) стала приступною, зрозумілою, близькою для широких мас; релігійне усвідомлення підносилося на вищий ступінь.

В житті У.А.П.Ц. 1930-ий рік був роком переломовим. З цього часу вона перестає існувати як організаційна цілість. Розбита на багато окремих, непов'язаних релігійних громад, вона пішла в підпілля. Всі її єпископи (за відмінкою нашого бл. п. митрополита Іоанна, який приїхав до Америки в 1924 році) були розстріляні, заслані, замордовані. Велике число священиків, дияконів і активних мирян постигла теж мученича смерть.

Один з найбільш видатних діячів Церкви з мириян, колишній прем'єр уряду У.Н.Республіки, проф. Володимир Чехівський, був засуджений у процесі Союзу Визволення України.

Разом з УАПЦерквою був зламаний один відтинок фронту українського національного спротиву, і московський окупант міг перейти до атаки на наступний відтинок — українське селянство, чого виявом була насильна колективізація сільського господарства і великий штучний голод у 1932-33 роках.

Ми сьогодні згадуємо, хоч коротко, цей проідений тернистий шлях У.А.П.Ц., відзначаючи 60-й Ювілей, ми тим самим згадуємо і вшановуємо тих герой-мучеників, що там, на фронті національної боротьби, при безпосередній зустрічі з ворогом прийняли тяжкий хрест за національну релігійну ідею. Значення Першого Всеукраїнського Церковного Собору в історії України, в історії української і навіть цілії Східної Православної Церкви — велике. Собор хоч і надзвичайним способом, вимушеним, утворив У.П. Єпархію, затвердив головні основи життя Української Православної Церкви, її АВТОКЕФАЛІЮ, СОБОРНОПРАВНІСТЬ, РІДНУ МОВУ в БОГОСЛУЖЕННЯХ, рідні звичаї й обряди, нарекслів шляхи її розвитку і сам став головною підвальною її дальншого життебудівництва. Велике церковне значення той Собор має ще й тому, що він був цілком вільний, церковний, що ніякі зовнішні сили не пригнічували його. Собор доручив В. П. Церковній Раді сповістити всім автокефальні православні Церкви про "фактичне відновлення Автокефальної Української Православної Церкви".

Після Собору розцвіло українське церковне життя. Його делегати повернулися на місця, до своїх парафій і були першими найкращими благовісниками й апологетами відродженої Української Церкви. Ахіпастирське послання митрополита Василя Липківського розходилося по всій Україні. На 1 січня 1924 р. У.А.П. Церква мала в Советській Україні 2,000 українських парафій. В цих парафіях було понад три тисячі українських священиків і 1,000 дияконів. У.А.П. Церква мала 32-ох єпископів українців.

Такий розвиток У.А.П. Церкви є така широка

СПІВЧУТТЯ

З приводу передчасної смерти сл. п. Данила Завертайла, колишнього голови ОДУМ-у США, члени філії ОДУМ-у Чікаго складають щире співчуття дружині та дітям.

Філія ОДУМ-у Чікаго

популярність її не могла не звернути на себе уваги большевицьких державних органів. Больше-вики не сподівалися, що українці спроможуться збудувати таку сильну свою національну Церкву. Вони думали, що з того всього буде великий шум, а народ не підтримуватиме її, і нічого страшного для них в тій Церкві не буде...

Вийшло навпаки. Іsovets'ka влада брутальним способом зліквідувала нашу Церкву. Червона атеїстична Москва вже от 60 років найжорстокішими способами і методами продовжує ганебну роботу своїх попередників. Зруйнувала святыні, фізично винищила єпископію, священиків та мільйони вірних нашої У.А.П. Церкви. Це безоглядне фізичне винищування продовжується до сьогодні. Однаке помимо цих жорстокостей свята У.А.П. Церква живе в Україні, перебуваючи в глибокому підпіллі — в серцях і душах знедоленого глибоко-віруючого українського народу.

Одиночку можливість свого існування має та частина нашої рідної Церкви, що опинилася разом з її вірними поза межами рідного краю — у вільному світі, зокрема в США та Канаді. В цих двох вільних країнах наша Церква має найкращі можливості для свого вільного існування, збереження своїх вікових традицій, звичаїв, рідної української мови в богослуженнях та всестороннього розвитку. Наша Церква в США в майбутньому може відіграти велику роль у відновленні й відбудові з руїн нашої матірної Церкви в Україні. До цього вже сьогодні ми всі повинні себе підготовляти. Якраз ми тут повинні докладати всі зусилля до розвитку нашої Церкви, а основне — зберегти й передати новим поколінням традиції й обряди нашої Святої Автокефальної Православної Церкви. Як ми навчимо наших дітей, — такими воючими будуть, і такою буде в майбутньому наша Церква.

Скріплюмо своє власне наставлення, свою готовість до боротьби з ворогами нашої Церкви; та, згадуючи ті світлі події 1921 Року Божого, гартиймо свій дух, бо ми знаємо, що, яка не була б незначна роля кожного з нас зокрема, і цілої нашої спільноти в боротьбі українського народу за його національні права і за його релігійні святощі. в пій боротьбі ми не маємо права залишитися остронь, ми повинні вносити в цю боротьбу і свій вклад в міру наших сил і наших спроможностей.

I. ЯРЕМКО

"МИ ПРОСТО ЙШЛИ . . ."

Прощальне слово
на траурній бл. п. Данила Завертайла

Опечалена дорога дружино, горем прибиті батьки, діти й рідні, жалібна українська громада! Невесела й тяжка була доля нам дорогої покійного Данила Павловича. Він був відірваний малим хлопцем від рідних степів батьківщини, кинений у чуже дозкілля. Пройшов тяжкий шлях українських біженців у Німеччині, Бельгії і Франції. На щастя, на цьому шляху він зустрінувся з Іваном Павловичем Багряним, і на його писаннях кшталтував свою українську національно-політичну думку з голозним моттом: Лицем до батьківщини! Це врізалося глибоко в його душу й серце й там залишилося на ціле — так коротке життя. І воно було справді коротке — бо смерть вирвала його з-поміж нас ще далеко до осягнення повного зрілого віку, бо ще найменше 25 років міг покійний трудитися творчо так для своєї рідні, як і своєї батьківщини. Коли вмирає людина в 70-80 роках, то ми жаліємо за нею, але не переживаємо так боляче як вмирає молода людина, перед якою ще нескінчений творчий життєвий шлях. Тоді наше ество бунтується, кричить і протестує проти такої жорстокої, несправедливої долі.

Покійний Данило Павлович, наш Данько, тяжко трудився — з одного боку дбаючи про свою сім'ю, з другого про потреби рідного українського народу, незабутньої вітчизни. І справді, тяжко відповісти, кому з цих двох він віддавав більшу частину свого часу. Його великим щастям на цьому шляху була його дружина, яка ділила з ним думки, переживання. Це справді було ідеальне, щасливо дібране подружжя. Тому так боляче переживає вона цю ненадійну, трагічну розлуку.

Я особисто втратив доброго приятеля — молодого товариша й мені так боляче старому промовляти оце на його траурні, бо справді мало бути навпаки. Він повинен був прощати мене. Познайомився я з ним десь у шістдесятих роках під час заснування ансамблю бандуристів у Чікаго під проводом присутнього тут, дорогої нам Григорія Трохимовича Китастого. Я звернув увагу на вічно живого молодого Данила й користав з кожної нагоди зустрітись з ним та подискутувати. Він був дуже допитливий, хотів заповнити своє знання з нашого недавнього минулого, слухав і ставив багато питань. Часом ми дискутували пристрасно, але розходилися як найкращі друзі. У нього була шляхетна вдача, чиста українська душа, незрадлива, пряма й чесна. Ще більше зійшлися ми на терені редакції "Українського Життя" в 1976-78 роках, коли я очолював редакцію, а Данько був одним із членів колегії. Це

Бл. п. Данило Павлович Завертайло

були гарні часи, де ми мали змогу обмінюватися своїми поглядами. Мушу вам зрадити, що покійний був "саморобним поетом" — писав ліричні поезії та при тому був також сатириком; його "Куток дядька Юхима" появлявся на сторінках газети.

І ось не стало Данька. Відійшов несподівано від нас. Він міг би сміло повторити слова Шевченка, звертаючись до своєї долі:

"Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою..."

**

Із пожертв на нев'янучий вінок — демократичну пресу, — на похороні бл. п. Данила Завертайла:

- \$100.00 — "Українське життя"
- \$125.00 — "Народна Воля" і "Форум"
- \$200.00 — На видання книжки Снегірьова
- \$200.00 — На "Молоду Україну"
- \$200.00 — На "Нові дні"
- \$400.00 — На "Українські вісті"

Федір РЕВЕНКО

ВІДЗНАЧЕННЯ 150-ЛІТТЯ М. ГОШЕН

В цім році, місто Гошен, в штаті Індіяна, США, святкувало 150-ліття свого заснування. Міський комітет запропонував українській громаді, яка є зорганізована при православній церкві Св. Тройці, настоятель о. Ігор Зботанів, прийняти участь в урочистостях. Комісія запропонувала програму. Мали показати всередині церкви, продемонстру-

Пояснення давала молодь: Багнівська Олена, Швець Віктор, Момотюк Степан, Багнівський Олександер, Луценко Анатолій, а Луценко Ліза демонстрували писання писанок.

Американці дивувались, як така маленька громада (50 родин) придбала велику посілість, збудували церкву, церковну залю, дім для священика

Одумівці вітають американських гостей.

Гошен, Інд., 20 червня 1981 р.

вати церковний спів, влаштувати виставки мистецьких експонатів, писання писанок, художньої літератури, національних страв і дати концерт пісні, музики і танців. Філія ОДУМ-у, як одинока молодечка організація, на терені Гошен-Елкгарт, взяла на себе це завдання. В церковній залі були приготовлені страви, мистецька виставка, і показ книжок на українській і англійській мовах. За підготовування імпрезі відповідала культословітній референтпані Віра Швець.

20-го червня 1981 р. плянована подія відбулась з великим успіхом. Понад 600 американських громадян відвідали наш павільйон, де під звуки місцевої оркестри, керівником якої є Василь Новаченко, одумівці в народніх строях, з рушниками вітали їх хлібом і сіллю.

і паркувальну площа. Також зуміли підготовити і показати багату виставку. Члени міського комітету висловили признання і подяку українській громаді, що так успішно пописалась і по діловому взяла участь у святкуванні 150-ліття міста Гошен.

Із самого боку ми щиро вдячні танцювальній групі "Метелиця" з філії ОДУМ-у в Чікаго і їхньому мистецькому керівнику Аллі Половецькій, що приїхали до нас з допомогою, і дали кілька дійсно мистецьких виступів. Дякуємо сестрицтву, яке заслужило багато похвал від гостей.

На цей раз Гошенська церковна громада достойно виконала ролю амбасадора. А організаторам за працю щира подяка.

Ол. ПОШИВАНИК

В. Ч-ко

ДАЛЬША РОЗБУДОВА ОСЕЛІ "УКРАЇНА"

Минулого року перед головним будинком оселі було залито цементову паркову площа, а для таборовиків ОДУМ-у було збудовано таборовий будинок — кажуть "барак", але то муріваний двоповерховий будинок, який законно може вмістити коло сімдесят чи вісімдесят таборовиків. Цей будинок вживався на тaborи вже два круглі літа, минулого і цього року. Під час цьогорічної зустрічі ОДУМ-у голова будівельного комітету Микола Співак офіційно передав ключі будинку ОДУМ-ові. Оля Співак, голова збіркового комітету, зложила подяку та перерахувала більших жертводавців. Між іншим, більшість пожертв прийшло з громади Лондону — коло половини всіх пожертв. У головному будинку оселі поставлено великий плакат, де вивішенні прізвища всіх жертводавців таборового будинку.

Цього року на весні на оселі залили цементом дорогу від самого в'їзду оселі до головної паркової площи. Тепер, коли авта проїжджають, порох з дороги не піднімається так, як було перед цим. Літом цього року, після років плянування та студій державних чинників, оселя дісталася затвердження і пляни для будови греблі на річці, яка протікає через оселю. Відразу взялися за роботу. Тепер на оселі, крім басейну, є і гарний ставок, де, здається, можна купатися (глибина сягає до семи стіп), можна човном плавати і ловити рибу. Отже, на одумівській оселі чогось бракувало, а тепер є — "Дніпрові пороги" на оселі "Україна".

Успіх дальшої розбудови одумівської оселі завдячується енергійним членам дирекції оселі, а саме: Борис Яремченко — голова, Іван Данильченко — заступник, Василь Розаловський — менеджер залі, Микола Співак — перший голова оселі, тепер почесний голова, та багатьом іншим членам оселі, які сумлінно виконують або перевищують свої громадські обов'язки. Також, цей прогрес розбудови не був би можливим без фінансової і моральної підтримки "одумівської родини" та української громади.

За цей час багато великого вже зроблено на оселі, але поміж великими справами не зробили дві маленькі дрібнички, а саме: прикріplення публічного телефону надворі, коло головного будинку, та будову виходків поблизу будинку, що були б доступні без ключів. Це дрібнички, і напевно дирекція на них знайде розв'язки.

Дирекція оселі не працює для себе, вона працює для своєї одумівської родини. Крім порад, вимог та критики, вона потребує підтримки. Цього року восени члени дирекції оселі плянують відвідати одумівські громади в США і Канаді, де хочуть дати звіт зробленої праці та поінформувати про дальші пляни, дальшу розбудову одумівської оселі "Україна". Коли вони нас відвідують, даймо їм цю підтримку.

РІДНА КНИЖКА НА ЧУЖИНІ

У тих країнах на чужині,
Куди закинула нас доля,
Ми зберігаєм скарб єдиний
Із рідного ужинок поля.
Той скарб — це книжка наша рідна,
Душі народу й серця сховок, —
У ньому й дума своєрідна
І українське наше слово,
У ньому предків заповіти,
Шевченкові, Франкові думи,
З Дніпра, з Кубані в нім привіти,
Лісів карпатських рідні шуми...
Отож шануймо книжку щиро,
Цей скарб коштовний на чужині,
Щоб наші й діти мали віру
В далеку любу Україну.

ВИБРАНО ПРОЄКТ ПАМ'ЯТНИКА МИТР. В. ЛИПКІВСЬКОМУ

Баунд Брук (пм). На засіданні Комітету для Побудови Пам'ятника бл. п. митр. Василеві Липківському 26 вересня 1981 р., було розглянуто коло двадцяти проектів пам'ятника роботи скульптора Петра Капшученка. Скульптор Капшученко виконав запропоновані проєкти на попереднє замовлення Комітету.

Один з проєктів, у формі повної постаті митр. Василя, було вибрано для детальнішого виконання та для виготовлення ілюстрації з нього.

Засідання Комітету відбулося в приміщенні Консисторії УПЦ. Баунд Брук, Нью Джерзі, під проводом голови Комітету Блаженнішого митрополита Мстислава та з участю заступників голови о. протопресв. С. Біляка (глави Консисторії) і д-ра Ю. Криволапа та голови Об'єднання Сестрицтва п-ї В. Кузьмич, проф. В. Завітневича, пп. Е. Кальмана, О. Шевченка, і П. Матули.

Після посвячення землі для пам'ятника митр. Липківському (поруч Церкви-Пам'ятника), яке довершив Блаженніший владика Мстислав у Провідну Неділю 3-го травня, вибір проєкту є другим у цьому році значним поступом у праці над побудовою пам'ятника.

Комітет закликає українське громадянство продовжувати складати пожертви на будівельний фонд пам'ятника великому митрополитові України бл. п. Василеві Липківському.

Виписувати і надсилати пожертви треба на:

Metr. Lypkivskyj Fund No. 760
St. Andrew's Federal Credit Union
P. O. Box 375
So. Bound Brook, N. J. 08880, USA

Василь КОРЕЦЬ

ШОСТИЙ КУРС ГРИ НА БАНДУРІ НА ОСЕЛІ "СПЕРОВ БІЧ ЛОДЖ"

Учасники курсу гри на бандурі.

Зліва сидять: О. Родак — інструктор, пані Валентина Родак — керівник анс. бандуристів ім. Гната Хоткевича, Василь Корець — заступник керівника й інструктор.

Стоять: О. Корець, Н. Охрим, В. Костюк, В. Мармаш, Т. Світайло, В. Антик, Т. Родак, М. Критюк, Х. Бродгед.

Фото Ів. Корця

Цього року на відпочинковій оселі "Сперов Біч Лодж" відбувся інтенсивний курс гри на бандурі, який провадили молоді інструктори ансамблю бандуристів ім. Гната Хоткевича у Торонто — Василь Корець і Оксана Родак. Цей курс відбувся виключно для членів місцевого ансамблю, які не могли побувати на інших кобзарських таборах (за один тиждень). Це нелегка річ вивчити так багато пісень, коли навколо вас є малювниче озеро і чудовий краєвид. Лекції відбувалися від десятої години ранку до першої години по полуночі. Від третьої години, хто хотів, купався в озері, ловив рибу, або малював. Відбувалися після вечери лекції співу. Вечором, бандуристи ходили на прохід у ліс, купалися або займалися спортом.

Ансамбль у Торонто наполегливо працює, щоб видати нову платівку, яка вже майже готова і з'явиться скоро на ринку. Також ансамбль готується до святкування 15-ліття свого існування. Отож, бандуристи вирішили працювати над собою літом. Співпраця бандуристів під час курсу була товариська. На кінець не хотілося нікому лишати цю чудову оселю. Курс проходив під доглядом нашого невтомного керівника Валентини Родак. Члени ан-

самблю при цім, складають подяку панству П. і В. Родакам та пані Зіні Корець за їхню постійну допомогу.

ЖЕРТВОДАВЦІ НА РАДІОПРОГРАМУ "МОЛОДА УКРАЇНА"

(від м. лютого 1981 до м. листопада 1981 р.)

Павло Остапович	\$50.00
Катерина Щербань	40.00
Катерина Мусій	40.00
Марта Савченко	30.00
Козуб (мистецьке створишення в Торонто)	30.00
Іван Даценко	25.00
Володимир Корженівський	25.00
Rite Chrome Furniture	25.00
(в річницю смерти бл. п. П. Дзюби)	
Софія Лемеза	20.00

За фінансову підтримку всім щиро дякуємо.

Головна Виховна Рада
Коша Старших Виховників ОДУМ-у в Канаді

НА ТАБОРІ

Сюрчок.
Вставайте хлопці!
Руханка за 15 хвилин!
Підскакувати вгору!
Присідати!
Вмивайтесь холодною водою!
Збірка!
Ліва! Ліва! Ліва! Права! Ліва!
Допереду!
Вислід інспекції: "Сірі вовки"—16.
Ганьба! Ганьба! Ганьба!
Гутірка, гутірка, гутірка.
Обід.
Гутірка, гутірка.
Вечеря.
Теренова гра,
Вечірня збирка!
Підвечірок.
Спів.
Ніч вже йде.
Нічнатиша!
Я сказав ТИХО!
Хлопці зразу надвір!
35 разів присісти!
Bicim! Bicim! Bicim!

Віктор ГЛОБА
Міннеаполіс, США

ГОКЕЙ НА ПІДЛОЗІ

Багато людей думають, що гокей треба грати на льоду. Так не є. В ОДУМ-і ми граємо гокей на підлозі. Ми б'ємо палками шайбу, яка виглядає як перстень. Одумівці в Торонто мають дружину, що грають цю гру. Кілька разів на місяць є практика. Практика є фізично виснажлива, тяжка. Ми бігаємо і вчимося акуратно стріляти в ворота й опановуємо стратегію гри. Всі тяжко працюють, бо треба бути добрими, щоб перемогти дружини інших філій або дружини інших українських організацій.

Михайло ЛЕБЕДИНСЬКИЙ

Торонто, Онт.

СПОРТОВА ДРУЖИНА В ДЕТРОЙТІ

Цього року перед табором я грав у копаного м'яча в українській дружині, що є при спортивім клубі "Черник". У дружині було шістнадцять змагунів. Перші чотири гри ми виграли. Після того наша дружина почала розпадатися. Багато не приїжджали на тренінги або на змагання і ми почали програвати.

Сподіваюся, що на другий рік наша дружина буде ліпша і що всі будуть приїжджати на гри і тренінги.

Олесь ПЕТРУША
Детройт, США

ФЕСТИВАЛЬ УВ ІНДІЯНІ

20-го червня цр. від 12 до 5-ої години дня у Гошен, Індіяна, відбувся український фестиваль. Там було багато не-українців Вони прийшли подивитись на експонати. Ми також мали концертну програму у першій і третій годинах. На початку програми був традиційний український привіт із хлібом і сіллю. Виступав одумівський танцювальний ансамбль "Метелиця" із Чікаго. Також виступали бандуристи із нашої філії, грали і співали. Після програми була забава. Всі добре провели час.

Наталка ШВЕЦЬ Елкгарт, США

СРІБЛО УКРАЇНИ

Сходить сонце низенько,
Вітерець повіває легенько,
Соняшний промінь як срібло
бліщить,
Ой, чому українці не можуть у
згоді жити?

Сидить пташечка на дереві,
співає,
Українців до єдності закликає.
Соняшний промінь як срібло
бліщить,
Ой, чому українці не можуть у
згоді жити?

Молодь ніколи не забуде Україну,
Ми змагаємось за нашу
батьківщину,
Вернись, соняшний промінь, що
сріблом блищає,
Живе Україна, наш народ
одностайний став!

Надя ГАВРИЛЮК
Ст. Кетеринс, Онт.

Наталка НЕЛПА
Ошава, Онт.

ОДУМІВСЬКИЙ ПІКНІК У ДЕТРОЙТІ

У неділю 21-го травня 1981 р., на "День Батька", філія ОДУМ-У в Детройті влаштувала свій річний пікнік на оселі "Діброва" недалеко міста Детройту. День був прекрасний. Сонце приємно гріло, і всі одумівці та батьки гарно забавлялися.

Молодь з'їхалася ще в суботу і підготовила все на неділю. Голова філії Юрій Смик та заступник Володимир Мурга смажили сто фунтів м'яса, аж 16 годин. У той час на оселі був табір бандуристів і ми з декім познайомилися і заприятelювали.

У неділю решта одумівців Детройту приїхали на цю чудову оселю. Всі купалися в озері, займалися спортом, хлопці грали у відбиванку і футбол. Усі проводили час у приємному товаристві і поїли все м'ясо. Всіх батьків обдарували квітами.

Референт юнацтва Віра Петруша тяжко працювала, щоб зробити цей день цікавим для всіх. Вона приготувала нагороди юним одумівцям за іжню участь в нашій олімпіаді, яка відбулася в суботу 6-го червня.

День пройшов дуже гарно і сподіваємося, що філія знову матиме такий пікнік на другий рік.

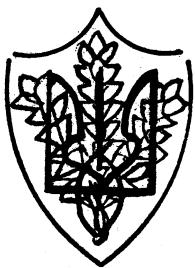
**Андрій СМИК
Ліса ПЕТРУША
Михайло ВАСИЛЕНКО
Детройт, США**

ЧОМУ Я ПОЇХАВ НА ВИХОВНИЙ ТАБІР

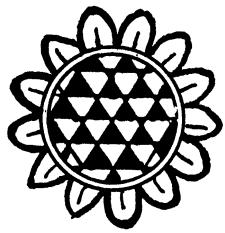
Як хтось мене питає, чому я поїхав на виховний табір, я їм кажу, що хочу бути виховником, і що хочу бути більш активним в ОДУМ-і. Є також інші причини. Я хочу поліпшити свою українську мову й письмо. Я закінчив українську школу два роки тому й вже трохи забиваю, що я навчився. Оце поліпшення мені буде дуже важливе для університету, бо я пляную вчитися мови. Тоді можу стати перекладачем.

Також виховний табір не тільки підготовляє дітей, щоб бути виховниками, але й підготовляє до родинного життя.

Петро ГЛОБА
Міннеаполіс, США

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

ОСІНЬ

Слова Г. Коваля
Музика Дрелюги

Помірно

Медом пахнуть роси. Журавлі курличуть в небі та вітри го-

ло- сять, журавлі курличуть в небі та вітри го- ло- сять.

Осінь... Осінь... Осінь...
Медом пахнуть роси,
Журавлі курличуть в небі,)
Та вітри голосять.) Двічі

Не дзвенята в садочку
Птичі голосочки.

Сняться зораному полю)
Квіти й колосочки.) Двічі
В лузі при долині
Плаче топolina.
Загорілась над рікою)
Червона калина.) Двічі

Микола СИНГАІВСЬКИЙ

ОСІННЯ ГРА

Чи знайдеться на нашій милій Україні ліс, в якому б не зустрічалася вам білка? Певне, нема такого лісу, нема такого саду, в якому б не водилося оце міле звірятко.

Де лісова гілка — там і білка. Восени в білки особливо багато клопотів. Треба на зиму грибів насушити. Запастись горіхами, жолудями, шишками. Дупло вимостити, втеплити, впорядити, замаскувати.

Пізніше, коли на землю випадуть заморозки, їй треба міняти шубку.

Білка скидає перед зимівлею руду шерсть, одягаючи сіру, теплішу, м'якішу, пухкішу шубку.

Ще завіють сніги, загудуть завірюхи. Білка скована в дупло, вкриється пуховим хвостом і чекатиме відлиги. А доки не чути заморозків, білка розважається.

Чи знаєте ви осінні білчині ігри?

Граються білки у скованки. Граються самі з собою, з променем-зайчиком.

Грається білка з білкою.

Сковзне промінь по дереву — білка за ним. Промінь на гілку — білка за променем. Зверху-донизу. Знизу-догори. Хто кого ловить — не втамаш. І не стомиться білка-стрибунка і не прощається з осінню. Сонце на гілку — білка за ним. Білка на другу, сонце — за нею.

Лист за листом — осінь кружляє понад землею.

Білка безжурно у своханки грає. Білка на зиму горіхи збирає.

Грається променем, грається листом.

Не розлучається з нашим дитинством.

НАША ПЕРША ПЛАТИВКА

Цього року члени ансамблю бандуристів ім. Г. Хоткевича брали участь у накручуванні платівки. Щоб платівка була цікавою, запрошено визначних солістів міста Торонто, чоловічий хор "Бурлака", катедральний хор святого Володимира, юнодумівський хор, і також дівочий ансамбль "Калина". Наш диригент, пані Родак, багато часу присвятила, щоб пісні були різноманітні. Бандуристи багато працювали над собою, щоб виконати пісні якнайкраще. Накручування пісень на платівку було не тільки цікавою нагодою, але також підвищило техніку гри на бандурі. Думаємо, що наша перша платівка зацікавить всіх — дорослих, молодь, і дітей, а особливо одумівців.

Марта Микисор і Оля Корець

Члени анс. банд. ім. Г. Хоткевича
Торонто, Канада

Валя Бартоло грає на концерті
Оселя "Київ", 1981 р. Фото Ів. Корця

ЛЮБЛЮ ГРАТИ НА БАНДУРІ

Я — Валя Бартоло. Мені одинадцять років. Я належу до "Школи гри на бандурі" при анс. бандуристів ім. Г. Хоткевича. Мене вчить Василь Корець. На бандурі я граю вже два роки і дуже люблю цей інструмент. Я виступала на концерті на оселі "Київ" на закритті з нагоди закінчення праці в юн. ОДУМ-і.

Валя Бартоло
Торонто, Онт.

ВІДЧИТАЙТЕ ВІРШ

Пр-ц- -д-н- з н-д-л- н-с в-рв-:
Н-м- д- пр-ц-, бр-т-!
Г-д- л-к-т-сь ! н- д-л- с-в-т--
См-л- м- б-д-м- їт- .

Замість рисок, впишіть відповіді голосівки й відчитайте відомий уривок з вірша Б. Грінченка.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ НА ЛИСТОПАД

Іде зима, а кожуха ще нема.

Святий Юрій приносить літо, а Дмитро — зиму.

Кузьма-Дам'ян — Божий ковалъ: заковує землю морозом.

З ВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІАТУ СКВУ В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ГРУПИ СПРИЯННЯ ВИКОНАННЮ ГЕЛЬСІНКСЬКИХ УГОД

В дні 9-го листопада 1976 року під головуванням українського поета Миколи Руденка створено в Україні українську громадську групу, яка поставила собі за мету використати підписану урядом СССР угоду в Гельсінках для поширення боротьби за національні, культурні і релігійні права українського народу.

Мимо того, що первісна Українська Гельсінкська Група складалася всього з 10 осіб, вона провела величезну працю в останніх 5-ти роках, як серед українського народу, так і на міжнародному форумі.

Серед українського народу група вела діяльність у згоді з гаслом, що "кожний народ повинен бути господарем своєї землі, своєї традиції, свого творчого спадкоємства, своєї волі до країщого життя — для всіх, для кожного".

Вона знайомила широкі кола українського су-

спільства з Декларацією Прав Людини, схваленої Об'єднаними Націями, шукала вільних контактів, вільного обміну інформаціями та ідеями з країнами вільного світу, домагалася участі України на міжнародних форумах, домагалася акредитувати в Україні представництва інших суверенних країн, представників закордонної преси в столиці України та взагалі всіх тих прав, що належать суверенній 50-мільйоновій нації.

Не диво, що трьома хвилями арештів усіх членів Української Гельсінкської Групи ув'язнено і запроторено до концтаборів, за віймком декількох осіб, членів Групи, які виїхали з СССР у західний світ.

Тут вони створили Закордонне представництво Української Гельсінкської Групи, яке одержало доручення від членів Групи в Україні чи на засланні провести широку інформаційну акцію в країнах західного світу з метою:

довести до відома західного світу, що уряд СССР черговий раз зломив свої міжнародні зобов'язання і, всупереч прийнятим на Гельсінкській Конференції в 1975 році зобов'язанням нарушує елементарні людські й національні права населення України — безпідставно переслідує членів Гельсінкської Групи і карає їх довголітніми реченнями ув'язнення і заслання.

Базуючись на деклараціях Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, Президія Секретаріату СКВУ на Мадридській Конференції восени 1980 років домагалася привернення прав на свободний розвиток українським Церквам в Україні, звільнення українських релігійних і політичних в'язнів, в тому числі і членів Групи, вільного виїзду з СССР тих, які собі того бажають, припинення процесу колоніяльного поневолення України в рамках останньої імперії ХХ-го сторіччя — СССР, тобто, національно-державної незалежності для українського народу.

Відзначаючи 5-ті роковини від заснування Української Гельсінкської Групи, пересилаємо наші ширі привітання всім членам Групи, ув'язненим і на засланні, та шлемо підтвердження нашої постанови вести безперервно й наполегливо активну акцію серед народів вільного світу не лише за звільнення українських політв'язнів, але та-кож і за свободу й державну незалежність поневоленому українському народові та за ліквідацію російсько-большевицького колоніалізму й імперіалізму.

Закликаємо організовану українську спільноту у вільному світі посиленою працею і скріпленими зусиллями за звільнення ув'язнених членів Української Гельсінкської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод довести ділами, що труди і жертви членів цієї групи знаходять у нас всесторонню підтримку та що спільними зусиллями ми доб'ємося успішної реалізації їхніх і наших бажань — волі та державної незалежності українському народові.

Листопад 1981

Президія Секретаріату СКВУ

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТО Й ОКОЛИЦІ

Крамниця при вул. Блюр коло Джейн
Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляні **18 – 19%**
- Дає малі і великі особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог ЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платить 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добрі кредитові звіти
- 31 рік на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.
406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Філ'я ОДУМ-у, Чікаго, Ілл., США	\$145.00
З нагоди срібного ювілею Федора й Анни Білаш в Торонто, збрку перезвали Раїса Мачула і Катя Чумак	70.00
Володимир Поясок, Ошава, Канада	50.00
Отримано від Коша Ст. Вих. ОДУМ-у, Торонто	50.00
Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Данила Завертайла, зложили Галина і Віктор Педенко	25.00
Замість квітів на свіжу мо- гилу бл. п. Ірини Манько: Марія і Гр. Романенко, Торонто, Канада	25.00
Тамара і Гр. Неліпа, Ошава	25.00
Олена Лисик, Ошава, Онт.	10.00
Зіна Корець, Торонто, Онт.	10.00
Касіян Ліщика, Чікаго, Ілл.	15.00
Едгард Ліщика, Ст. Пітер- бург, Фло.	12.00
Басиль Павлюк, Іслінгтон, Онт., Канада	7.00
Ірина Ромас, Торонто, Онт.	6.00
Остап Казанський, Ст. Кетерікс, Онт.	6.00
Володимир Косогор, Чікаго	6.00
Микола Яременко, Вілла Парк, США	3.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

ПРИЄДНАЛИ:

Басиль Корець, Торонто, Онт. 3
Валентина Родак, Торонто, Онт. 2
Жертводавцям і прихильникам
"Молодої України" цири подяка!

Редакція і адмін. "М. У."

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

VILLAGE DELI

СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

фірми

СЕМИГЕНА

Крамниця на розі вулиць
Бересфорд і Блюр Зах.
в Торонто

Власник

ПЕТРО СТЕПУРА

258 Beresford Ave.
TORONTO, ONT.

Тел.: 767-3755

ЯК ВИ не допоможете
своїм дітям, ніхто за Вас
того не зробить!

НА ВИПРОДАЖ У ВИДАВНИЦТВІ "МОЛОДА УКРАЇНА" є ТАКІ КНИЖКИ:

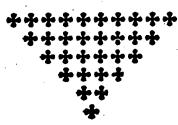
ПОРАДНИК ОДУМІВЦЯ (частина 1)	\$5.00
ПОРАДНИК ОДУМІВЦЯ (частина 2)	\$7.00
АЛЬМАНАХ ОДУМ-у	\$5.00
М. Ситник. ЦВІТ ПАПОРОТИ. Збірка поезій. у твердій оправі	\$6.50
у м'якій оправі	\$5.00
I. Гончаренко. ПРАВИЛА ВИХОВАННЯ ДИТИНИ	\$1.00
Є. Федоренко. СТИЛЕВІ ШУКАННЯ М. КОЛЮБИНСЬКОГО	\$1.50
С. Кузьменко. НОВОТАЛАЛАІВСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ.	
Гумористичні й не гумористичні оповідання	\$4.00

Замовлення присилайте до адміністрації "Молода Україна"

Ціна 1.00 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

MOLODA UKRAINA
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ

Великий вибір хатніх меблів:
вітальнень, спалень, їдальнень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

TORONTO CENTRAL
423 College St. W. - Tel. 364-1434
TORONTO WEST
1121 Dundas St. W. - Tel. 535-1188
MISSISSAUGA
1995 Dundas St. E. - Tel. 624-4411

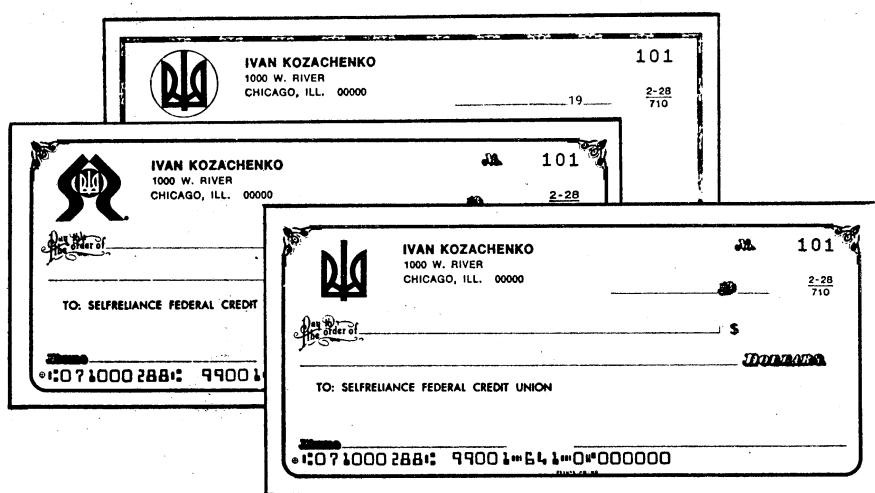
Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST
Toronto, Ontario
Tel.: 364-4726

"УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ"

УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ
(дрефти та інші чеки)
МОЖНА ДІСТАТИ
В УКРАЇНСЬКИХ
КРЕДИТОВИХ
КООПЕРАТИВАХ.

КООПЕРАТИВНІ ЧЕКОВІ
КОНТА є КРАЩІ
ЯК ЗВИЧАЙНІ ЧЕКИ.

- Трансакції
є безкоштовні
- Не вимагаємо міні-
мального сальда на
конті.
- Перших 150 дрефтів
даром, при відкритті
нового дрефт конті
- Заробляють дивіденду
- Дрефти мають копії

"САМОПОМІЧ"

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

2351 W. Chicago Ave. Tel.: (312) 489-0520 Chicago, Ill. 60622